

KIRGIZİSTAN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	7
3. DIŞ TİCARET	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:.....	14

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Kırgız Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Parlamenter Cumhuriyet
Nüfus	7 milyon
Dil	Kırgızca (resmi dil), Özbekçe, Rusça
Yüzölçümü	199 951 km ²
Başkent	Bişkek
Başlıca Şehirleri	Bişkek, Oş, Karakol, Celal Abad
Cumhurbaşkanı	Sadır Japarov
Para Birimi	Kırgızistan Somu

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Avrupa Atlantik Ortaklık Konseyi (AAOK), Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT), Şanhay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ), Ortak Güvenlik Anlaşması Örgütü (OGAÖ), Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (AİGK/CICA), Ekonomik İş Birliği Teşkilatı (EİT), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Avrasya Ekonomik Birliği (AvEB), Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO), Birleşmiş Milletler Endüstriyel Gelişme Örgütü (UNIDO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Birleşmiş Milletler Eğitim-Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Uluslararası Enerji Ajansı, Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı, BM Asya Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCAP), Dünya Bankası, IMF, Avrupa Kalkınma ve İmar Bankası (EBRD), Uluslararası Finans Kuruluşu (IFC), İslam Kalkınma Bankası, Asya Kalkınma Bankası, Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Bağlantısızlar Örgütü (gözlemci), Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi

Coğrafi Konum

Orta Asya'nın kuzeydoğusunda yer alan, Kırgızistan'ın yüzölçümü, 199 951 km²'dir. %4,4'ü su olan Kırgızistan'ın yüzölçümünün, %5,3'ünü ormanlık alanlar, %54,1'ini tarımsal alanlar, %36,2'sini ise, diğer arazi oluşturmaktadır. Kuzeyinde Kazakistan, güneydoğu ve doğusunda Çin Halk Cumhuriyeti, batısında Özbekistan, güneybatısında Tacikistan ile komşu olan Kırgızistan'ın sınırlarının toplam uzunluğu 3 878 km'dir. Kırgızistan'ın Kazakistan ile sınır uzunluğu 1 051 km, Çin Halk Cumhuriyeti ile 858 km, Özbekistan ile 1 099 km ve Tacikistan ile ise, 870 km'dir. Kırgızistan'ın denize sınırı bulunmamaktadır. Kırgızistan'ın kuzeyi ile güneyi arasındaki uzaklık 454 km, doğu ile batısı arasındaki uzaklık ise 925 km'dir.

Kırgızistan geniş çukur alanlara, derin vadilere ve yüksek dağ sıralarına sahiptir. Ortalama rakım 2 750 m'dir. En yüksek nokta (Pobeda Tepesi), deniz seviyesinden 7 439 m, en alçak nokta ise, deniz seviyesinden 132 m yükseklikteki Kara Darya'dır. Toplam alanın %94'ünden fazlasının deniz seviyesinden yüksekliği 1 000 m'yi aşar ve toplam yüzölçümünün yaklaşık %40'ı 3 000 m'den yüksektir. Kırgızistan'ın nüfusunun neredeyse tamamı 1 800 m'den daha yüksekte yaşamaktadır.

Doğu batı istikametinde 2 000 km uzunluğunda ve 400 km genişliğinde bir kara kitlesi olan Tanrı Dağları'nın yaklaşık üçte ikisi Kırgızistan toprakları içinde yer almaktadır. Tanrı Dağları doğu, batı, kuzey, güney ve orta kısımlar olmak üzere, beş bölümde ele alınabilir.

Tanrı Dağları'nın orta kesimlerinde yer alan Terskey Ala Dağı, Kırgız Sırtları, Batal Kokşaal Dağı ve Akşırak Kuyluğu ile Güney İngilçek ve Kayında buzulları özellikle dağcılık açısından oldukça önemlidir. Güney İngilçek Buzulu Çin ve Kazakistan sınırı arasında yer almakta olup, 62 km uzunluğu, 3,5 km genişliği ve 200 m kalınlığıyla dünyanın en büyük buzullarından biridir. Bölgede 7 000 m'yi aşan iki zirve (Tengri ve Pobeda), 6 000 m'yi aşan 23 zirve ve 5 000 m'yi aşan 80 zirve bulunmaktadır.

Kırgızistan'ın güneyinde yer alan Pamir Dağları'nda iklim genel olarak Tanrı Dağları'ndaki iklime benzetmekle beraber daha durağan ve daha az nemlidir. Zaalaya, Türkistan ve Alay Dağları'nda bulunan zirveler özellikle dağcılık açısından önemlidir.

Ülkede genel olarak büyüklü küçüklü yaklaşık 40 000 dere ve ırmak bulunmaktadır. Kırgızistan'ın en önemli nehirleri; Narın (535 km), Çuy (221 km) ve Çatkal (205 km)'dir. Kırgız Cumhuriyeti'nde 1 923 adet göl bulunmakta ve kapladıkları alan 6 836 km²'ye ulaşmaktadır. Issık Göl (6 236 km²), Son Göl (275 km²) ve Çatır Göl (175 km²) Kırgızistan'ın en büyük gölleridir. Bunlardan en önemlisi, aynı zamanda dünyanın en büyük ikinci krater gölü olan Issık Göl'dür. 668 m derinliği ile dünyanın en derin göllerinden biri olan Issık Göl'ün kuzey ve güney kıyıları, bu kıyılara paralel uzanan Tanrı Dağları tarafından çevrelenmiştir ve bu dağlardan gelen 80 civarında irili ufaklı ırmak göle akmaktadır. Issık Göl'ün biraz tuzlu olan suyu en soğuk havalarda bile donmaz. Issık Göl sahip bulunduğu büyük su hacmiyle çevresinin iklimini de büyük ölçüde etkiler. Çevresi karla kaplı olduğu halde, kışın bölgede ılıman bir iklim hüküm sürer. Yaz aylarında ise, Kırgızistan'ın diğer bölgelerinden daha serin ve daha az nemli olmasıyla, kaliteli kumsalı ve zengin bitki örtüsü ile turistik bir cazibe noktasıdır.

Kırgızistan'ın genel bitki örtüsünü orman, makilikler, bozkır, step, çayır ve su bitkileri oluşturur. Bitki örtüsünde görülen başlıca türler ise çam, ceviz, fıstık, huş ağacı, akağaç ve kavaktır. Güneybatı Tien Şan'da bulunan ceviz ormanı özel bir öneme sahiptir.

Ülke başkent ve 7 idari bölgeye (ile) ayrılmıştır. Başkent Bişkek'e özel bir statü verilmiştir. İller ve kapsadıkları şehirler şöyledir;

1. Başkent: Bişkek
2. Çuy ili: Kant, Karabalta, Tokmak
3. Issık – Göl ili: Karakol, Balıkçı, Çolponata
4. Narın ili: Narın
5. Talas ili: Talas
6. Celalabad ili: Celalabad, Maylısuu, Taşkömür, Kökyangak
7. Oş ili: Oş, Kızılkıya, Sülükta, Özgön, Karasuu
8. Batken ili: Çonkara, Haydarkan, Çek, Cahgijer

Siyasi ve İdari Yapı

Cogorku Keneş (Kırgız Cumhuriyeti Büyük Meclisi)

Kırgız Cumhuriyeti Büyük Meclisi-Kırgız Cumhuriyeti Parlamentosu, kendi yetkileri çerçevesinde yasama ve denetim fonksiyonlarını yerine getirmekte olup, toplam 90 milletvekilinden oluşmaktadır. Büyük Meclis daimi faaliyet gösteren, parti sistemine dayalı olarak seçilen milletvekillerinden oluşmaktadır. Partiler için %0,5 bölge barajı uygulanmaktadır. Milletvekili

seçimine 25 yaştan büyük ve seçime katılma hakkına sahip Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı katılabilir. Parlamento seçimleri 5 yılda bir yapılmaktadır.

Ayrıca, yine 5 yılda bir Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı seçimlerine, 35 yaşından büyük, 65 yaşından kk, Kırgızca bilen, 15 yıl süre ile ülkede ikamet etmiş olan ve en az 50 bin seçmenin imzasını toplayabilen her Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı katılabilir. İki turlu yapılan seçimlerde, 1'inci turda katılan seçmenlerin %50'den fazlasının oyunu alan seçilmiş olur. Çoğunluğun sağlanamaması halinde 2'nci tura en çok oy alan iki aday katılır. Bu turda %50'nin üstünde oy toplayan aday seçilmiş olur.

Anayasaya göre yasalar Büyük Meclise sunulmaktadır. Büyük Meclis, yasa üzerinde değişiklikler yaptıktan sonra bir ay içinde Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın onayına sunmaktadır. Kırgız Cumhuriyetinde yürütme Hükümet tarafından yerine getirilir. Kırgız Cumhuriyeti Anayasası ile hkmete, Cumhurbaşkanı ve Parlamento'ya tanınan yasama ve denetim yetkisi dışındaki tüm devlet yönetimi konularında karar verme yetkisi tanınmış bulunmaktadır. Yürütme organları bakanlıklar, devlet hizmet başkanlıkları ve devlet ajans müdürlükleri olarak örgütlenmiştir. Başbakan, büyük meclisin onayı ile Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Bakanlar Kurulu başbakan, başbakan yardımcısı ve 14 bakandan oluşmaktadır.

Anayasaya göre Cumhurbaşkanı devlet organlarının koordinatörü durumundadır. Ancak Anayasa'da, yürütme ile ilgili olarak kararname çıkartma, iptal etme ve değişiklikler yapma yetkisi bulunması nedeniyle Cumhurbaşkanı yürütmenin nihai karar makamı niteliğini korumaktadır.

Devlet iktidarını temsil eden Cumhurbaşkanı, Anayasadan kaynaklanan geniş yetkilerle donatılmıştır. Devletin egemenliği ve dokunulmazlığına yönelik tedbirleri alır, savunma, devlet organlarının işleyişini ve koordinasyonunu sağlar, devletin iç ve dış siyasetini belirler, hkmet yapısını ve hkmet üyelerini tespit eder, Parlamento teklifi ile başbakanı onaylar, başbakan veya hkmetin istifası ile ilgili kararları alır, idari kuruluşların yöneticilerini atar.

Nüfus ve İstihdam

2024 yılında 7 milyon kişi ile dünyada 100. sırada yer alan Kırgızistan nüfusunun 2030 yılında 8 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Nüfusun 1,3 milyonu Başkent Bişkek'te yaşamaktadır.

Nüfusun yaşlara göre dağılımı:

0-14 yaş: 30.39% (erkek 930,455/kadın 882,137)
15-24 yaş: 15.7% (erkek 475,915/kadın 460,604)
25-54 yaş: 40.02% (erkek 1,172,719/kadın 1,214,624)
55-64 yaş: 8.09% (erkek 210,994/kadın 271,480)
65 yaş ve üstü: 5.8% (erkek 132,134/kadın 213,835) (2020 tahmin)

Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2024 yılında %9 olacağı ve işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 16. sırayı alacağı tahmin edilmektedir.

Doğal Kaynaklar

Bağımsızlık öncesi dönemde altın, kömür, uranyum ve antimon Kırgız Cumhuriyeti'nin madencilik sektörüne damgasını vurmuştur. Kırgızistan'da çok sayıda altın maden yatağı bulunmaktadır. Halihazırda, işletilen en büyük altın maden yatakları: Kumtor (104 tondan fazla altın rezervi bulunmaktadır), Ceruy ve Taldı-Bulak-Levoberejnıy, Makmal, Bozumçak, Iştamberdı, Unkur-Taş, Tereksay'dır.

1996 yılında Tien Şan dağlarında Kumtor altın madeninin faaliyete geçmesiyle altın üretimi toplam sanayi üretiminin %40'ına ulaşmıştır. Mevcut rezervlerle Kumtor altın madeninin 2026 yılına kadar faaliyetine devam etmesi beklenmektedir. Kumtor Başkent Bişkek'in 350 kilometre güney doğusunda ve Çin sınırına 60 kilometre mesafede bulunmaktadır. Maden bugüne kadar yaklaşık 304 ton altın üretmiştir.

Altın madenciliği dışında madencilik sektörü gelişmemiştir. Özellikle kömür madenciliğinde yatırım yetersizliği gözlemlenmekte ve bu alandaki faaliyetler esas olarak devlet eliyle yürütülmektedir.

Uranyum madenciliği Minkuş, Aktuz, Kajısay ve Maylısu bölgelerinde verim düşüklüğü nedeniyle durmuş bulunmaktadır.

Diğer bölge ülkeleriyle karşılaştırıldığında, Kırgız Cumhuriyeti'nde petrol ve doğalgazın ekonomiye katkısı göz ardı edilebilir bir seviyede bulunmaktadır. 2020 yılında 1 bin varil/gün'lük ham petrol üretimi ile 116 ülke arasında 109. sıradadır. Ülkenin 2020 yılında ise 1 milyar feet³'lük doğalgaz üretimi gerçekleşmiştir. Kömür ve linyit üretimi ise 2,4 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	15,19	17,49	20,16	21,56	23,07	24,65	26,35	28,16
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-)	9	9	8	5,3	5,8	5,3	5,3	5,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-)\$)	2 191	2 471	2 790	2 925	3 065	3 207	3 361	3 517
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	10,8	5	8	6,9	5,5	5	5	5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-44,9	-25,3	-8,4	-7,7	-7,1	-6,9	-6,5	-6,2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	4	4	4	4	4	4	4	4
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	42	37,5	37,8	38,3	39,2	39,5	39,5	40

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Kırgızistan, büyük ölçüde altın ihracatına dayanan küçük ve gelişmekte olan bir ekonomidir. İşçi dövizleri, büyümenin önemli bir itici gücü ve önemli bir döviz kaynağıdır. Tacikistan'dan sonra bölgede, kişi başına düşen GSYİH'nın en düşük olduğu ikinci ülkedir.

Bağımsızlığın ardından Kırgızistan, yasal altyapının iyileştirilmesi ve arazi reformunun başlatılması gibi piyasa reformlarını hızla uygulamaya koymuştur. 1998 yılında Kırgızistan, Dünya Ticaret Örgütü'ne kabul edilen ilk Bağımsız Devletler Topluluğu ülkesi oldu. Hükümet, kamu kuruluşlarının çoğunu özelleştirdi. Bu reformlara rağmen, ülke 1990'ların başında üretimde ciddi bir düşüş yaşadı ve küresel mali kriz ve azalan petrol fiyatları Orta Asya'daki ekonomileri küçülttüğü için son yıllarda yine yavaş büyüme hızı ile karşı karşıya kalmıştır.

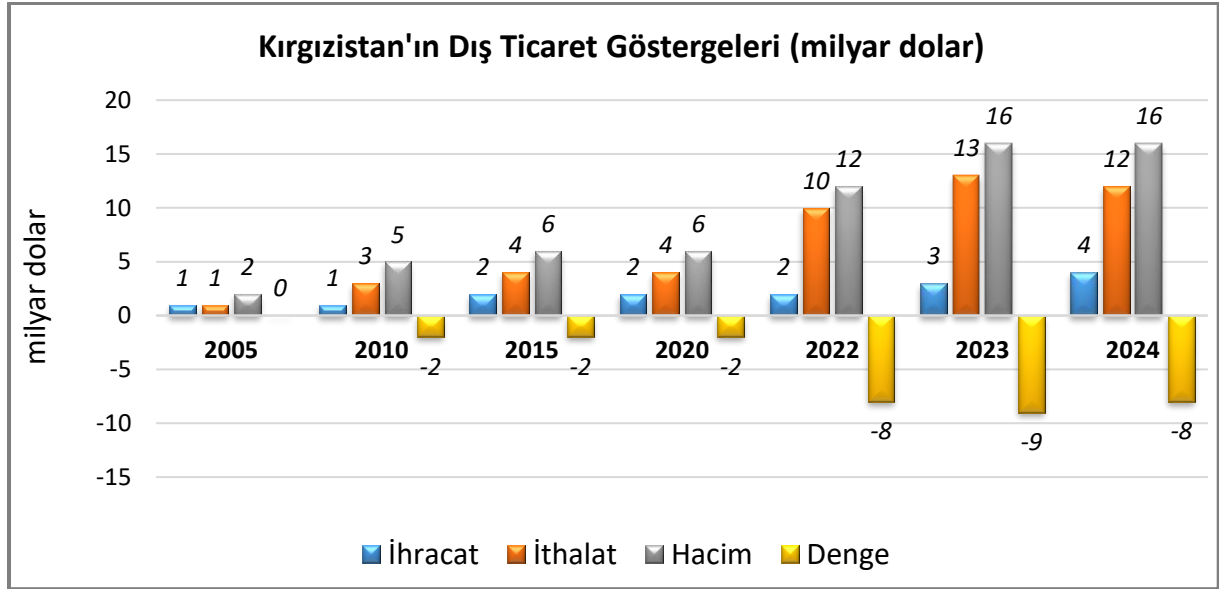
Tarım ve madencilik sektörleri eskiden beri güçlü olarak tanımlanan sektörlerdir. Bunların yanı sıra, inşaat ve enerji ile ulaştırma, ticaret ve catering gibi hizmet sektörü alanlarında da sağlıklı bir büyüme gözlemlenmektedir.

2024'te reel GSYİH büyüme oranı %9 olarak gerçekleşmiş olup, bu büyümeye ana katkısı sanayi, hizmetler ve inşaat sektörleri sağlamıştır. İç tüketim, bütçe ve özel sektörün reel ücretlerindeki artış, tüketici kredilerindeki artış ve ülkeye net işçi dövizlerinin (Rusya ve Kazakistan'da çalışan Kırgız vatandaşların gelirleri ülkenin GSYİH'sinin %25'inden fazlasını oluşturmaktadır) girişindeki büyüme ile desteklenmektedir. 2025 yılında Kırgızistan'ın GSYİH büyüme oranının %8 civarında olacağı tahmin edilmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

Kırgızistan'ın denize kıyısı olmaması ve ithalata bağımlılığı, Eski Sovyetler Birliği ülkeleri dışında ticaret ilişkilerini geliştirmesinde önemli bir engel teşkil etmiştir. 1997 yılından itibaren artan altın ihracatı sayesinde yenedünya pazarlarına ulaşılmış, ne var ki, altın ihracatında yoğunlaşılması da ihracatta ürün çeşitliliğinin gelişmesine engel olmuştur.

Kırgızistan'ın ihracatı 2024 yılında 4 milyar dolar olmuştur. Ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler İngiltere, Rusya, Kazakistan, Özbekistan ve Hong Kong'dur. Ülkenin ihracatında Türkiye %2,7 pay ile 8. sıradadır.

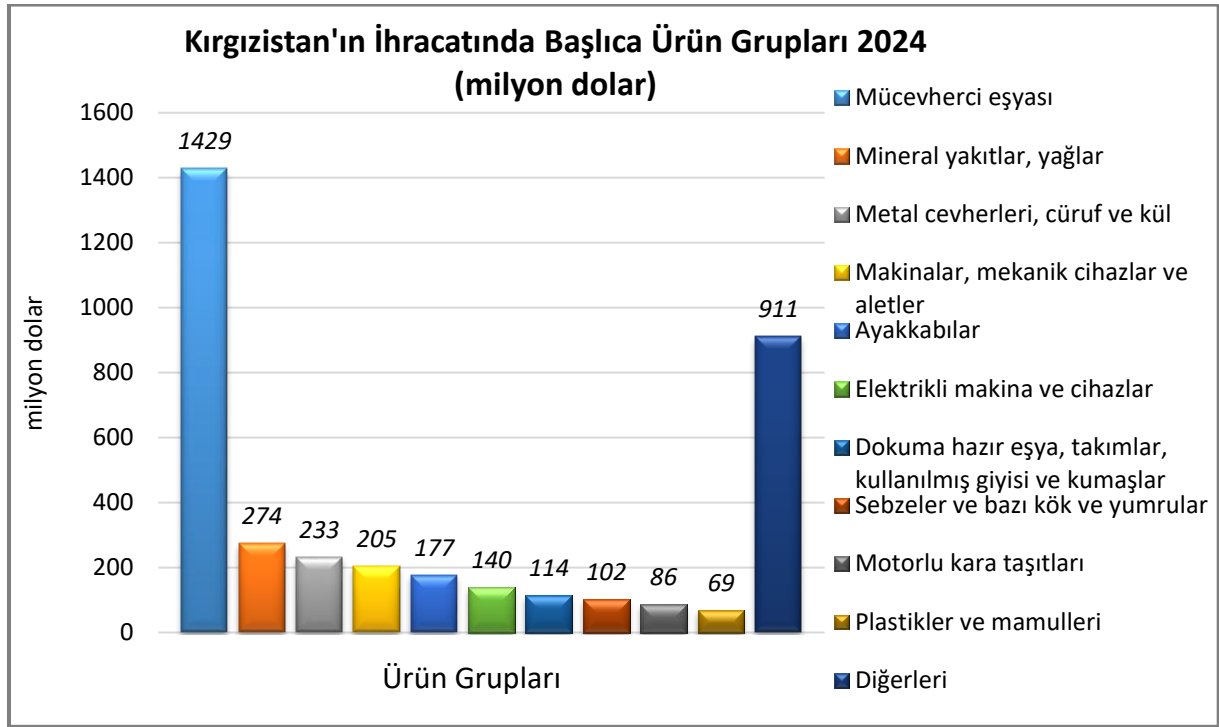
Ülkenin 2024 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler sırasıyla altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde); kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; ayakkabı aksamı, iç taban, topuk rampası, getr, tozluk, dizlik vb. ve bunların aksamı ve mefruşat eşyasıdır.

2024 yılında ülkenin ithalatı ise 12 milyar dolar olmuştur. Ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Rusya, Kazakistan, Özbekistan ve G. Kore'dir. Ülkenin ithalatında Türkiye %3 pay ile 6. Sıradadır.

2024 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise otomobiller; bulaşık, şişe vb. yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb. doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb. makinalar; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; hasat ve harman, çim biçme makinaları ile yumurta ve tarım ürünlerini büyüklüklerine göre ayıran ve temizleyen makinalar ve dikiş makinaları, dikiş makinaları için imal edilmiş mobilya, tabla ve mahfazalar ve dikiş makinalarının iğneleridir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

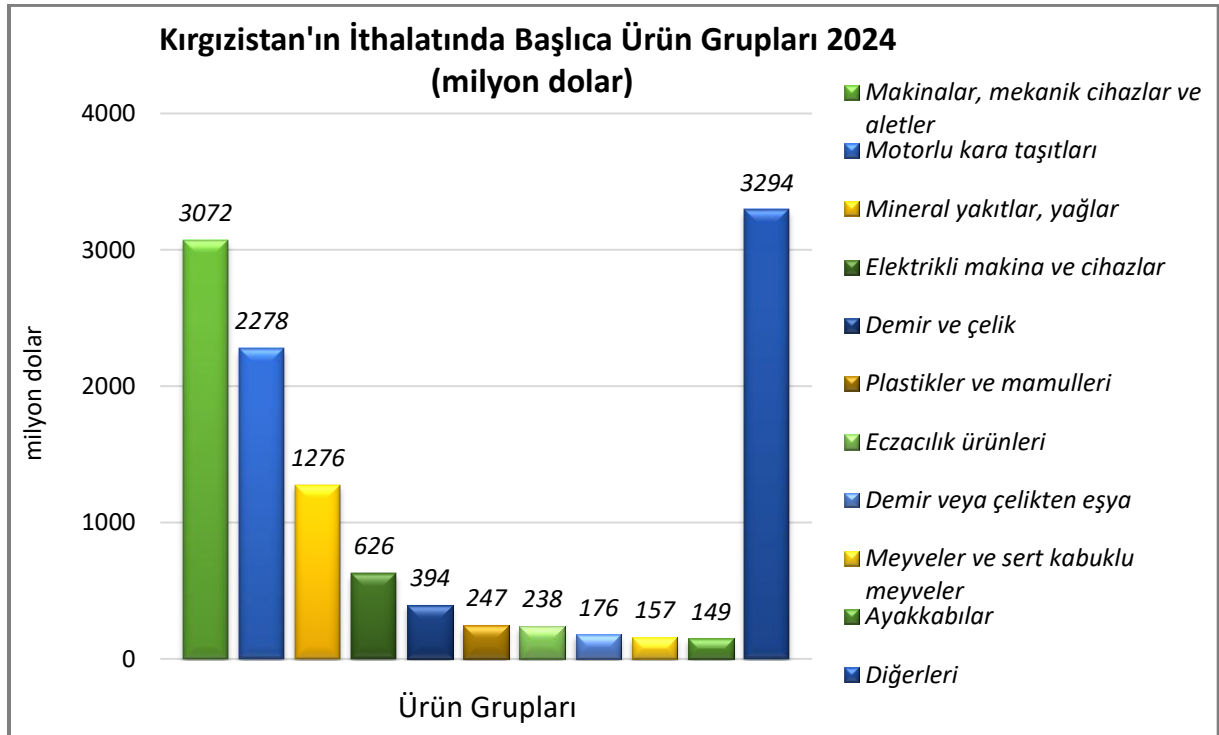
İhracat

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

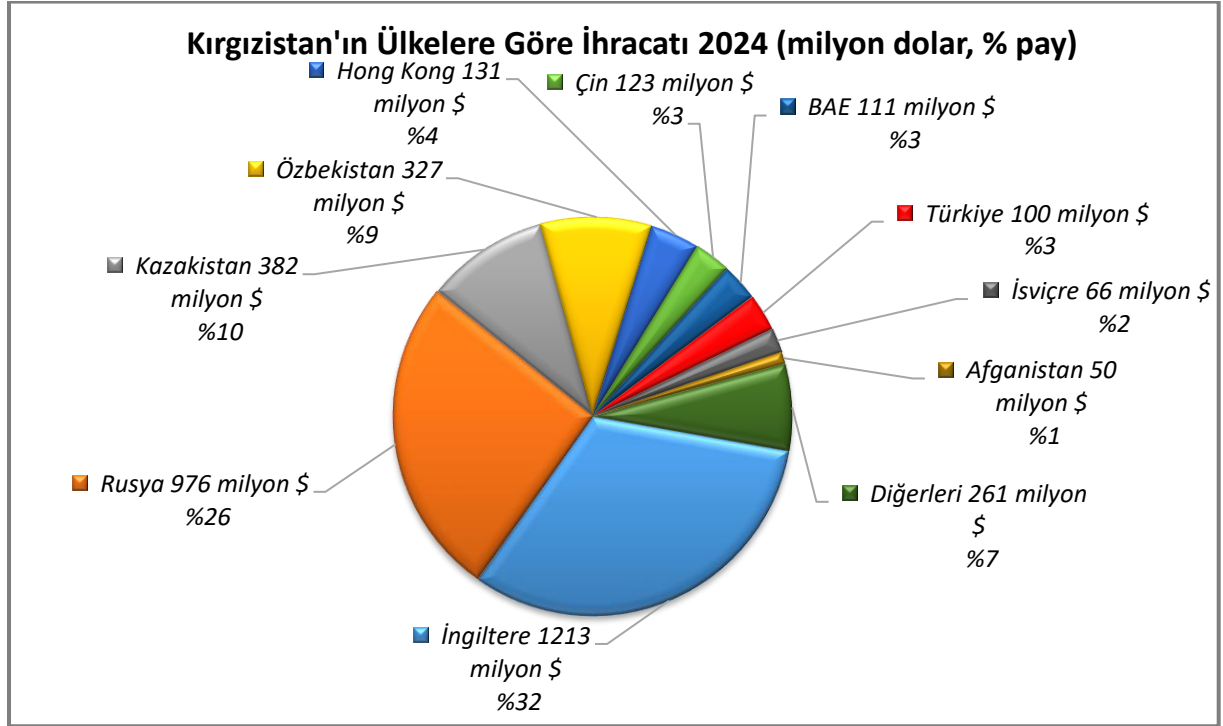

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

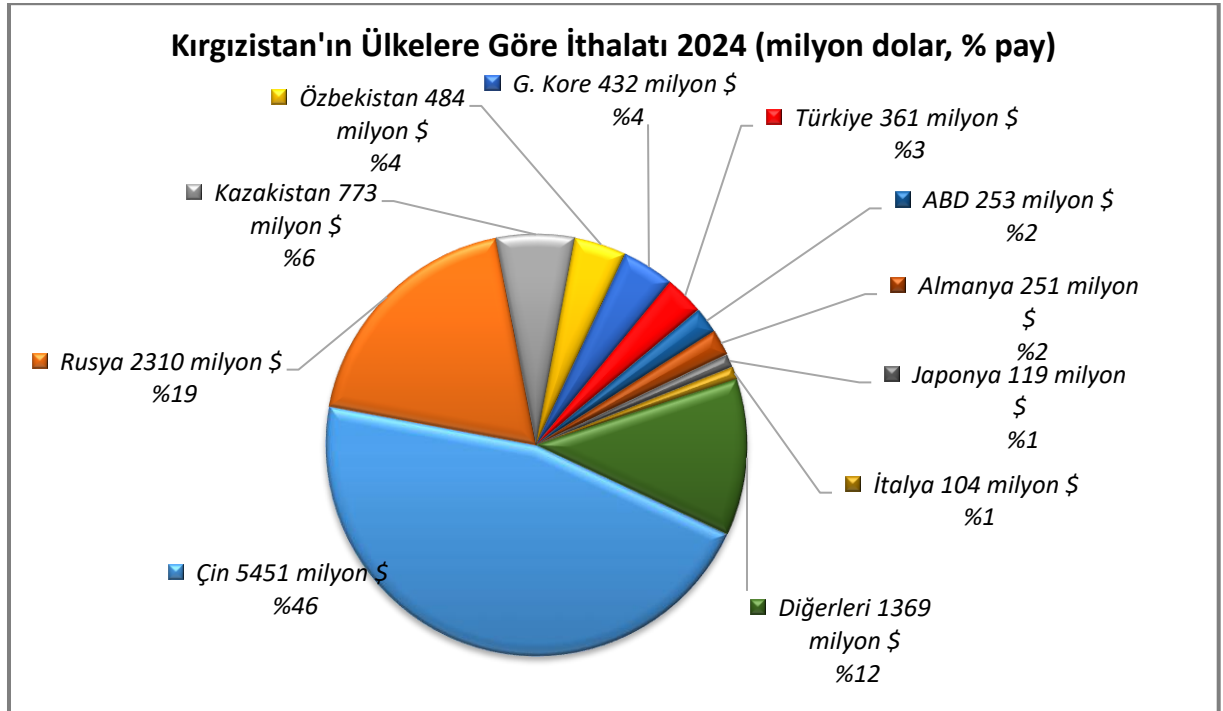
İhracat

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Kırgızistan, 2024 yılında tahmini 650 milyon dolar doğrudan yabancı yatırım çekmiştir. Ülkenin 2024 yılında toplam yabancı sermaye stoğu yaklaşık 7,2 milyar dolara ulaşmıştır.

Madencilik sektörü Kırgızistan'da önemli yatırım sektörlerinden biridir.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2023	2024*	2025*	2026*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	700,00	650,00	640,00	635,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	5,00	4,30	3,90	3,50
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	6 556,00	7 206,00	7 846,00	8 481,00
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	100,00	50,00	65,00	70,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	210,30	160,30	95,30	25,30

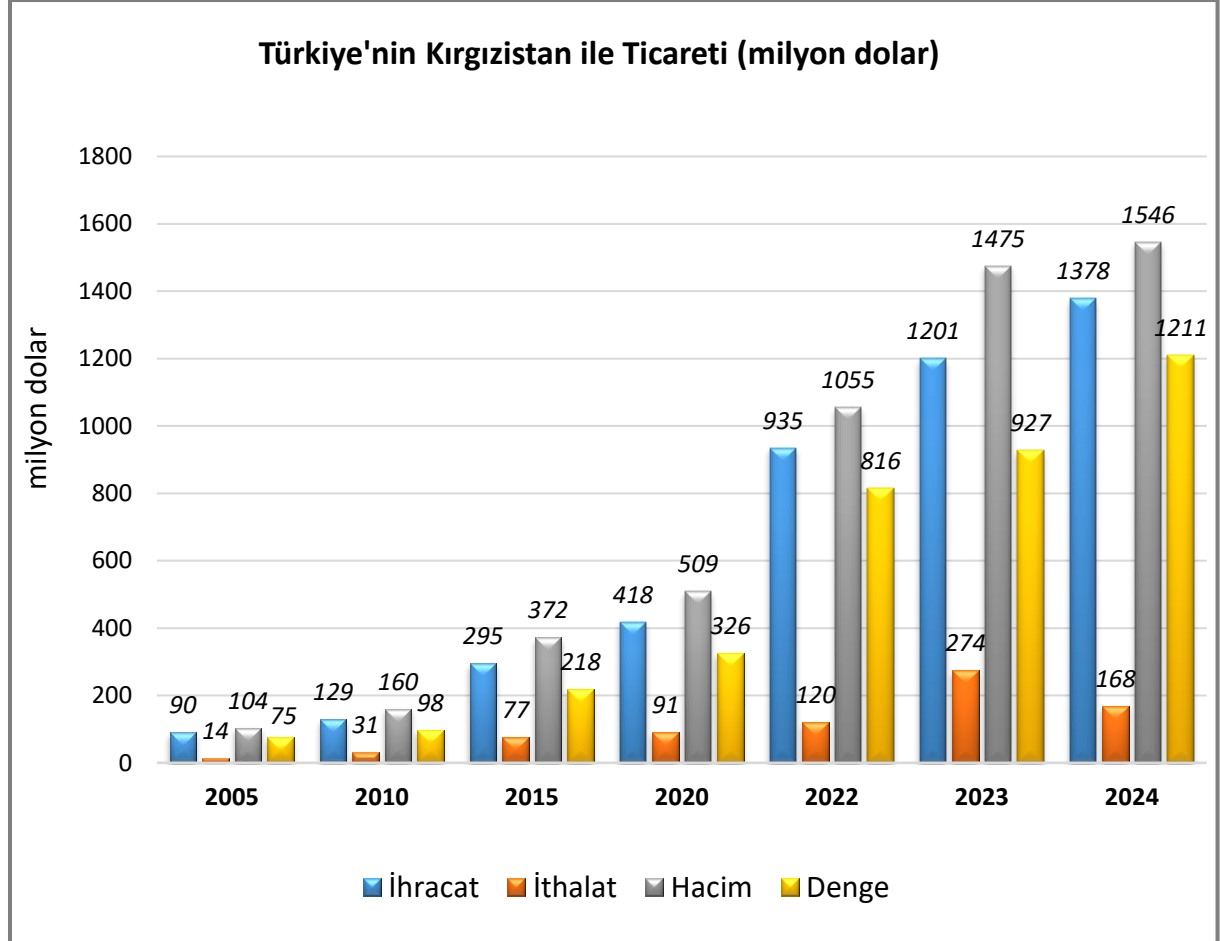
Kaynak: EIU

*: Tahmin

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Kırgızistan Dış Ticareti

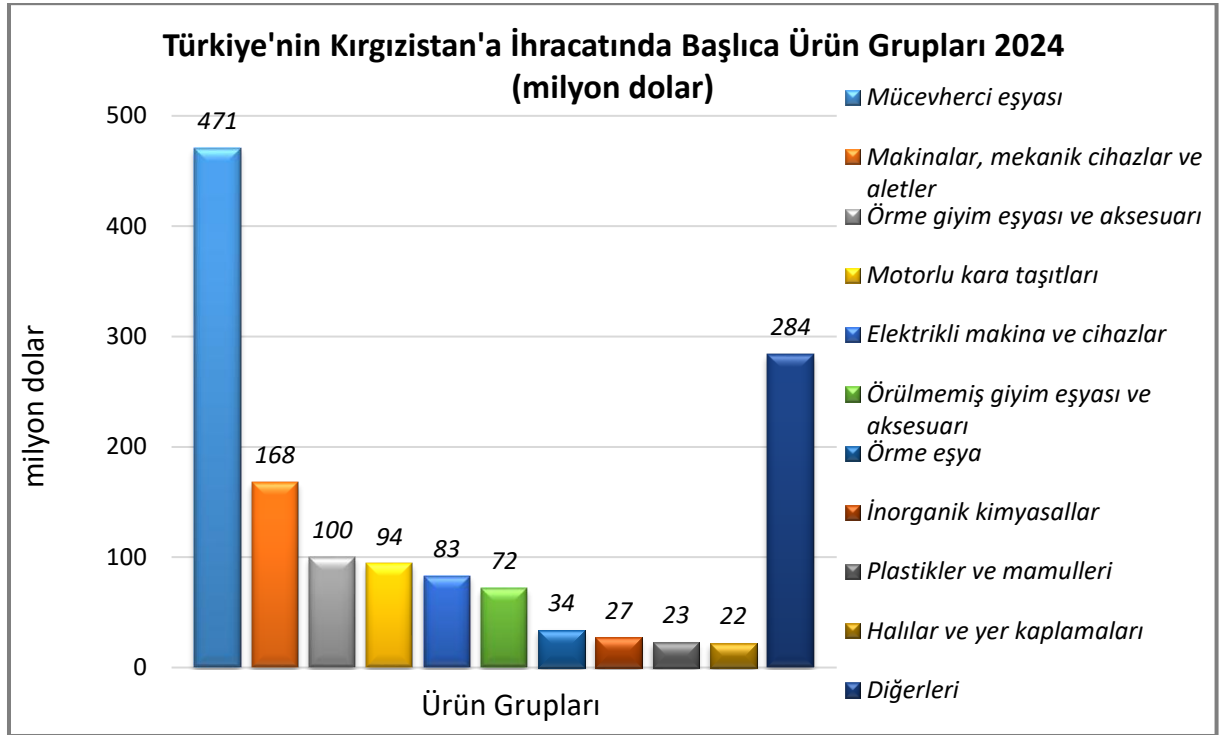

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

2024 yılında ülkeye ihracatımız yaklaşık 1,4 milyar dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler: mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere); otomobiller; tişörtler, fanılar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme); 10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar; karayolu taşıtları için aksam ve parçalarıdır.

2024 yılında ülkeden ithalatımız ise 168 milyon dolardır. İthal ettiğimiz başlıca ürünler ise petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar; diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş); kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış) ve pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş) dur.

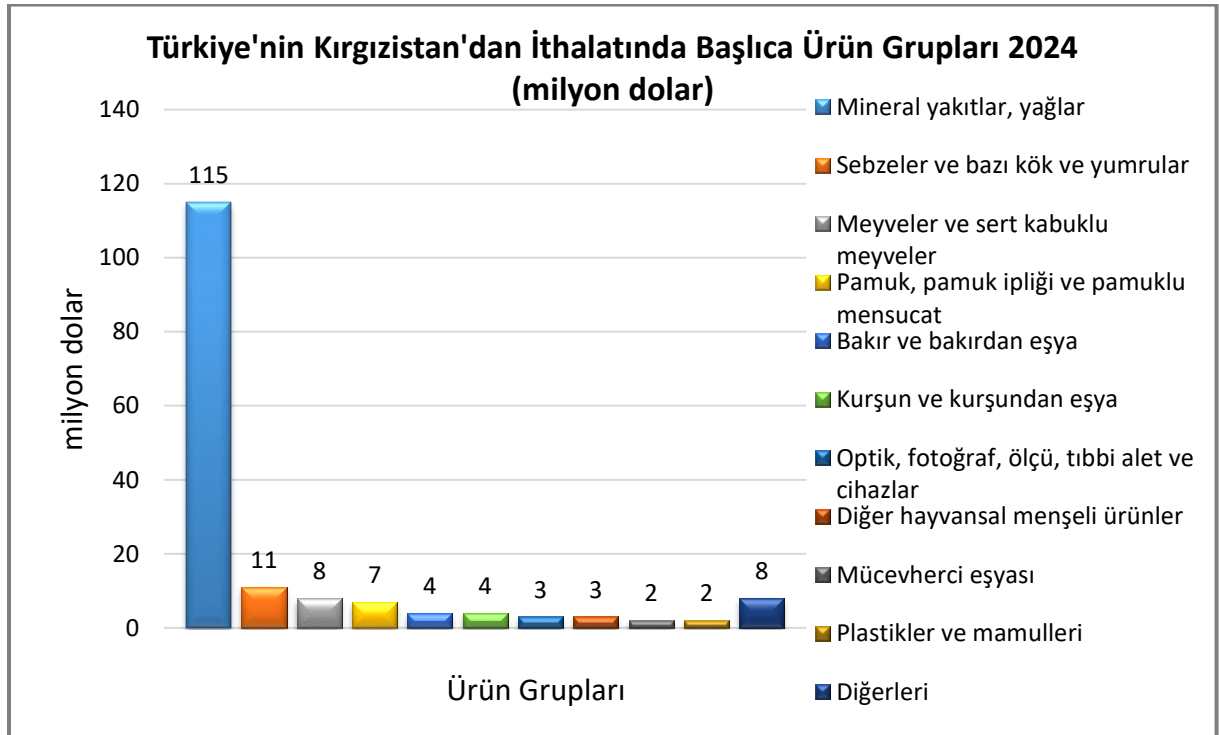
Türkiye'nin Kırgızistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Kırgızistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Kırgızistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			2 254 702	3 384 856	3 740 191	100	10,5
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	13 065	1 284 333	1 405 980	37,6	9,5
2.	2616	Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	133 894	195 811	199 448	5,3	1,9
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	144 314	113 363	183 556	4,9	61,9
4.	6406	Ayakkabı aksamı, iç taban, topuk rampası, getr, tozluk, dizlik vb. ve bunların aksamı	19 927	24 426	139 477	3,7	471
5.	6304	Diğer mefruşat eşyası (94.04 pozisyonundakiler hariç)	40	26	94 812	2,5	364 561,5
6.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	83 574	93 653	90 191	2,4	-3,7
7.	8448	Tekstil makineleri için yardımcı makine, cihaz ve aksam-parçalar (jakard, mekik, tarak, üretme memeleri, platin, tığ vb.)	506	738	67 895	1,8	9 099,9
8.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	93 924	69 614	66 200	1,8	-4,9
9.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	87 712	81 009	59 005	1,6	-27,2
10.	6002	Diğer örme mensucat (en≤30cm, elastomerik/kauçuk iplik⇒%5)	1 883	25 820	56 136	1,5	117,4
11.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	30 260	51 136	52 721	1,4	3,1
12.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	43 987	48 571	52 492	1,4	8,1
13.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	24 254	30 920	43 016	1,2	39,1
14.	8422	Bulaşık, şişe vb. yıkama ve kurutma makineleri, şişe, kutu çuval vb. doldurma, etiketleme makineleri, ambalaj vb. makineler	27 840	58 570	41 933	1,1	-28,4
15.	7214	İnşaat demiri	49 869	49 869	38 496	1	-22,8

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

EK-2: Kırgızistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			9 802 959	12 516 347	11 907 253	100	-4,9
1.	8703	Otomobiller	538 853	2 772 170	1 730 040	14,5	-37,6
2.	8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb makinalar	112 633	1 041 929	1 260 431	10,6	21
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	877 675	768 695	1 064 766	8,9	38,5
4.	8433	Hasat ve harman, çim biçme makinaları ile yumurta ve tarım ürünlerini büyüklüklerine göre ayıran ve temizleyen makinalar	30 055	110 303	291 933	2,5	164,7
5.	8452	Dikiş makinaları, dikiş makinaları için imal edilmiş mobilya, tabla ve mahfazalar ve dikiş makinalarının iğneleri	209 843	189 266	260 252	2,2	37,5
6.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	258 184	299 945	246 820	2,1	-17,7
7.	8432	Toprağı hazırlamaya, işlemeye, ekmeye, ormancılıkta kullanılan makina ve cihazlar; çimen, spor sahaları için silindirler	26 090	118 540	217 290	1,8	83,3
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	204 877	206 670	212 570	1,8	2,9
9.	7214	İnşaat demiri	118 447	127 431	198 288	1,7	55,6
10.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	77 368	48 738	162 783	1,4	234
11.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	87 169	97 601	153 394	1,3	57,2
12.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	56 681	138 564	149 197	1,3	7,7
13.	5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	213 307	126 270	136 623	1,1	8,2
14.	5515	Sentetik devamsız liflerden diğer dokunmuş mensucat	8 078	3 194	127 105	1,1	3879,5
15.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	85 038	105 669	112 851	0,9	6,8

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

EK-3: Kırgızistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		2 254 702	3 384 856	3 740 191	100	10,5
1.	İngiltere	432	777	1 212 632	32,4	155965,9
2.	Rusya	1 069 411	821 560	976 059	26,1	18,8
3.	Kazakistan	410 873	448 895	381 955	10,2	-14,9
4.	Özbekistan	236 627	290 679	327 315	8,8	12,6
5.	Hong Kong	16 278	117 406	131 436	3,5	11,9
6.	Çin	60 800	80 444	123 123	3,3	53,1
7.	BAE	100 833	188 553	111 428	3	-40,9
8.	Türkiye	139 355	122 864	99 712	2,7	-18,8
9.	İsviçre	447	1 088 560	65 883	1,8	-93,9
10.	Afganistan	21 573	14 873	50 489	1,3	239,5
11.	Belçika	14 772	9 173	27 174	0,7	196,2
12.	Hindistan	3 161	3 065	23 678	0,6	672,5
13.	Beyaz Rusya	24 396	33 966	21 924	0,6	-35,5
14.	Fransa	811	814	19 273	0,5	2267,7
15.	İran	13 452	25 428	18 318	0,5	- 28

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

EK-4: Kırgızistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		9 802 959	12 516 347	11 907 253	100	-4,9
1.	Çin	4 069 465	5 352 311	5 451 009	45,8	1,8
2.	Rusya	2 405 004	2 274 574	2 309 738	19,4	1,5
3.	Kazakistan	768 029	896 329	772 533	6,5	-13,8
4.	Özbekistan	362 608	398 709	484 367	4,1	21,5
5.	G. Kore	156 538	550 725	432 300	3,6	-21,5
6.	Türkiye	487 214	451 648	361 245	3	- 20
7.	ABD	238 408	414 784	253 321	2,1	-38,9
8.	Almanya	164 085	421 445	251 438	2,1	-40,3
9.	Japonya	92 046	254 957	118 803	1	-53,4
10.	İtalya	45 686	80 365	104 461	0,9	30
11.	Hindistan	107 390	88 480	89 487	0,8	1,1
12.	Gürcistan	22 742	34 990	84 788	0,7	142,3
13.	Vietnam	35 782	84 103	74 541	0,6	-11,4
14.	Fransa	59 621	52 405	65 222	0,5	24,5
15.	BAE	24 736	49 184	62 608	0,5	27,3

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Kırgızistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			935 299	1 200 851	1 378 344	100	14,8
1.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	273 486	315 226	470 967	34,2	49,4
2.	8703	Otomobiller	862	18 025	34 216	2,5	89,8
3.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	29 944	47 777	29 878	2,2	-37,5
4.	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	0	3	28 556	2,1	951766,7
5.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	10 744	17 873	26 396	1,9	47,7
6.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	24 390	17 644	22 376	1,6	26,8
7.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb. (yüzme kıyafetleri hariç)	15 689	31 822	22 298	1,6	-29,9
8.	6006	Diğer örme mensucat	44 386	43 909	22 073	1,6	-49,7
9.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	15 339	20 155	20 675	1,5	2,6
10.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	6 452	7 488	19 956	1,4	166,5
11.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	22 539	33 164	18 733	1,4	-43,5
12.	2843	Kolloidal haldeki kıymetli metaller, kıymetli metallerin anorganik veya organik bileşikleri ve amalgamları	0	6 119	16 614	1,2	171,5
13.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	3 825	7 682	16 410	1,2	113,6
14.	5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	14 449	13 411	14 529	1,1	8,3
15.	6211	Spor, kayak ve yüzme kıyafetleri; diğer giyim eşyası	8 663	18 438	12 541	0,9	-32

Kaynak: Trademap, Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Kırgızistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			119 553	273 948	167 685	100	-38,8
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	14 317	2 587	78 032	46,5	2916,3
2.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	3 122	164 266	30 597	18,2	-81,4
3.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	9 022	8 583	7 863	4,7	-8,4
4.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	15 597	9 771	7 773	4,6	-20,4
5.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	30 673	18 505	7 271	4,3	-60,7
6.	2704	Taşkömürü, linyit ve turbdan elde edilen kok/sömikok, karni kömürü	0	0	6 848	4,1	-
7.	7801	İşlenmemiş kurşun	7 385	11 075	3 542	2,1	-68
8.	9028	Gaz, sıvı ve elektrik sayaçları (bunların kalibre cihazları dahil)	0	0	3 410	2	-
9.	0711	Geçici olarak konserve edilmiş sebzeler	2 723	2 406	2 729	1,6	13,4
10.	0504	Hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura, kurutulmuş veya tütsülenmiş)	1 748	1 418	2 311	1,4	63
11.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	18 612	29 874	2 303	1,4	-92,3
12.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	0	755	2 171	1,3	187,5
13.	7412	Bakırdan ince ve kalın boru bağlantı parçaları (rakorlar, dirsekler, manşonlar gibi)	0	463	1 916	1,1	313,8
14.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	0	228	1 273	0,8	458,3
15.	3404	Suni mumlar ve müstahzar mumlar	0	454	1 041	0,6	129,3

Kaynak: Trademap, Türkiye verileri